

Standpuntnota 't HOP: WOP en wachten

Als het huisartsen-in-opleiding overleg platform 't HOP vinden we het belangrijk de mentale draagkracht van HAIO's te waarborgen om zo een kwaliteitsvolle opleiding te kunnen garanderen. T' HOP krijgt sinds enige tijd in toenemende mate signalen dat verschillende bepalingen in het huishoudelijk reglement van Sui vzw en ICHO in strijd zijn met algemene bepalingen bij arbeidscontracten. Daarenboven zou er ook soepel worden omgegaan met de reeds bestaande bepalingen uit het contract en huishoudelijk reglement. Om deze signalen concreet te maken informeerden onze leden zich bij hun jaargenoten en seminariegroepen om zo concrete voorbeelden te hebben van situaties waarbij het huishoudelijk reglement, WOP en/of arbeidscontract met de voet worden getreden. Om na te gaan of dit ook een algemeen probleem is, ontwikkelde 't HOP een bevraging dewelke via ICHO-actua januari werd uitgestuurd naar alle HAIO's. De bevraging werd eveneens gepromoot via onze website en sociale mediakanalen.

Aan de online bevraging namen 93 HAIO's deel. De deelnemers waren verdeeld over de verschillende fasen waarbij 34.4 % van de deelnemers in fase 1 zat, 39.8 % in fase 2 en 25.8 % in fase 3, 10.8 % van de deelnemers werkte in een ziekenhuis op het moment van het invullen van de bevraging.

Er werd gevraagd de bevraging in te vullen op basis van het WOP zoals gevalideerd in hun ICHO-profiel. Bij 8 deelnemers (8.6 %) was het WOP niet ingevuld vier maanden na het opstarten van de stage.

HAIO's hebben gemiddeld 33 uur (SD 7 uur) aan fysiek patiëntencontact ingepland in het WOP. Dit zijn enkel consultaties en huisbezoeken, exclusief teleconsultaties, administratieuren, studie en overleg met de PO. Per dag hebben zij gemiddeld 18 (SD 8) real life patiëntencontacten en 8 (SD 7) teleconsultaties. Bijna twee derde van de HAIO's (61.3 %) presteert overuren. Over alle respondenten heen bedraagt dit gemiddeld 2.4 uur. Indien we enkel de overuren berekenen voor hen die ze effectief presteren is dit zelfs gemiddeld 4 uur aan overuren per week. Twee derde (66.7 %) van de HAIO's geeft aan dat ze deze uren op geen enkele wijze gecompenseerd krijgen.

Per week heeft een HAIO gemiddeld 3 uur (SD 2.4) aan studietijd ingepland buiten de dinsdagnamiddag en 2 uur (SD 1.2) aan overleg met de PO. Deze ingeplande uren lijken in een grotere groep correct nageleefd te worden, respectievelijk bij 76.3 % van de HAIO's voor studie-uren en bij 67.5 % van de HAIO's voor de overlegtijd.

Tot slot wilden we binnen deze vragenlijst ook nog de wachtinvulling nagaan: 26.9 % van de HAIO's heeft geen inspraak over wanneer hun wachten vallen en 49.5 % heeft geen inspraak in het aantal wachten. Meer dan de helft van de HAIO's (58.1 %) krijgt geen recuperatie na gepresteerde wachten

zoals beschreven in het huishoudelijk reglement. Verder stelt ICHO dat HAIO's geen achterwacht dienen te doen, aangezien deze geen of weinig onderwijskansen bieden. Uit de bevraging blijkt echter dat één op tien (10.8 %) HAIO's toch achterwachten moet opnemen.

Op basis van de informatie die wij ontvingen van HAIO's en deze cijfers identificeerden we de belangrijkste pijnpunten. Voor elk van deze pijnpunten reiken we een potentiële oplossing aan.

- Onze data tonen aan dat de veronderstelling dat HAIO's geen overuren doen, niet klopt. Uit de bevraging blijkt dat tweederde van de HAIO's overuren werkt, waarbij er gemiddeld 12 uur per maand meer wordt gewerkt dan het WOP aangeeft. Dit komt neer op meer dan een werkdag per maand, dewelke bovendien in tweederde van de gevallen ook niet gecompenseerd wordt. HAIO's zouden dit in eerste instantie kunnen bespreken met hun PO. Gezien de tweeledige functie van de PO, namelijk opleider en wergever, blijkt dit in de praktijk niet evident te zijn. Daarom pleiten wij voor een centraal toezicht via een centrale registratietool, audits of verplichte systematische opvolging van de werkuren door bijvoorbeeld de STACO. Ten eerste geeft dit een betere inkijk op de gepresteerde overuren en ten tweede kan er dan ook vlotter een adequate recuperatie van de gepresteerde overuren voorzien worden. Op deze manier krijgt de HAIO's tools aangerijkt om een goede work-life balance te bewerkstelligen en wordt er reeds gedurende de opleiding een basis gelegd voor een evenwichtige carrière als huisarts.
- Daarnaast ondervindt een aanzienlijke deel van de HAIO's problemen met het (naleven van het) WOP, inclusief de overlegmomenten met de PO's. Ook hier zou een centraal en systematisch toezicht op de gepresteerde uren binnen het stage- en opleidingsprogramma een oplossing kunnen bieden. Voor een kwalitatieve opleiding is het belangrijk dat het WOP voldoet aan de voorwaarden die beschreven zijn in het huishoudelijk reglement van SUi vzw. Het lijkt ons dan ook onontbeerlijk dat het WOP getoetst wordt aan deze voorwaarden voor een HAIO aan de stage begint. In de toekomst moet absoluut vermeden worden dat HAIO's reeds vier maanden aan de slag zijn, zonder dat het WOP geregistreerd en goedgekeurd is. De toetsing van het WOP, alsook het centraal toezicht op de naleving hiervan, maakt het daarenboven mogelijk om opleidingspraktijken af te toetsen met het 'normale' of 'gemiddelde' en op deze manier een overzicht te verkrijgen op de kwaliteit van de opleidingspraktijken.
- Volgens het huidige contract moeten er 120 uren wacht (60 uur week en 60 uur weekend) gepresteerd worden vooraleer er een vergoeding voorzien wordt. Deze uren vallen buiten het vaste werkrooster en betreffen dus in de regel 120 overuren. Dit is discordant met de contracten van de arts specialisten in opleiding alsook met de algemene visie omtrent overuren binnen de arbeidswetgeving. Vanuit het HOP lijkt het ons dan ook niet meer dan fair dat de wachten ook, net zoals bij onze collega's arts specialist in opleiding, vanaf het allereerste uur vergoed worden.

Bovendien heeft de HAIO het recht om mee te bepalen wanneer deze wachten worden gepresteerd. Voor een kwart van de HAIO's is dit tot op heden niet mogelijk.

- De in het huishoudelijk regelement voorziene recuperatie wordt bij een meerderheid van de HAIO's niet gewaarborgd na een wachtdienst. Een HAIO heeft recht op 12 uur recuperatie na een wachtdienst van twaalf uur of meer. Bovendien zijn er meldingen van wachtkringen die systematisch HAIO's inplannen op maandagen, zodat er geen recuperatie moet voorzien worden. Er zijn zelfs wachtkringen waar de HAIO gedurende een volledig weekend (48 uur) van wacht is. Aangezien HAIO's ook hiervoor in overleg moeten gaan met hun PO, die zowel hun werkgever als beoordelaar is, staat de HAIO hier in een delicate positie. Wij pleiten voor een onafhankelijke registratie- en/of ondersteuningsmechanisme dat het nakomen van deze regelgeving kan controleren en de HAIO hierbij kan ondersteunen. Vanuit dit centraal orgaan zou elk jaar contact opgenomen moeten worden met de wachtkringen om de rechten van de HAIO's te verdedigen en dergelijke wantoestanden aan het licht te brengen.
- De wetgeving voor bedienden stelt een verplichting op het recupereren van feestdagen die op een weekenddag vallen tijdens een werkdag. In de contracten van de assistenten zit dit op dit moment eveneens vervat via hun uniform akkoord voor de loon- en arbeidsvoorwaarden van ASO's. Bij de HAIO-contracten is dit nog niet het geval. Het HOP stelt dan ook voor om dit aan te passen.
- In het tweede en derde jaar van de HAIO opleiding kan er gevraagd worden om de dinsdagvoormiddag te werken. Echter dient er dan wel, zoals vastgesteld in het huidige contract, 4 uur vrijstelling op een ander moment in de week gegeven te worden. Uit de bevraging blijkt dat een heel aantal HAIO's dit niet systematisch krijgen, vaak ook uit onwetendheid van de PO. Ook in dit geval zou een centraal toezicht soelaas kunnen bieden.

We kunnen besluiten dat wij nog twee belangrijke verbeterpunten bemerken in het huidig contract, namelijk de recuperatie van wettelijke feestdagen en de vergoeding voor de wachtdiensten.

Verder pleiten we voor een betere centrale monitoring van het WOP, zowel voor de opstelling als voor de naleving hiervan. Wij vragen erkenning voor de gemaakte overuren in de wekelijkse praktijkvoering en een gepaste compensatie hiervoor. Alsook willen we extra aandacht vragen voor de recuperatie na wachtdiensten en de mogelijkheid voor het opnemen van recuperatie na gewerkte studietijd.

Hierbij is het belangrijk dat een neutrale functie de controle hierover heeft, zodat de HAIO samen met het ICHO kan waken over een kwalitatieve opleiding met een goede work-life balance. Het centrale toezicht zal de HAIO helpen de eigen grenzen te erkennen en te bewaken. Op deze manier blijft de

mentale draagkracht voldoende om de opleiding succesvol af te ronden en wordt er een goede basis opgebouwd voor een evenwichtige carrière als huisarts.